КОМИТЕТ
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ПО ОХРАНЕ ОБЪЕКТОВ
КУЛЬТУРНОГО НАСЛЕДИЯ

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДӘНИ
МИРАС ОБЪЕКТЛАРЫН
САКЛАУ КОМИТЕТЫ

ПРИКАЗ **БОЕРЫК**

09.12.2019 № 229-П

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Бугровка авылы адресы буенча урнашкан “Александр Невский чиркәве, 1895 ел, арх. Л.Н.Бенуа” ачыкланган мәдәни мирас объектын Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкәрләре) бердәм дәүләт реестрына Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Бугровка авылы, Спирьков урамы, 82нче йорт адресы буенча урнашкан «Изге Благоверный князе Александр Невский хөрмәтенә чиркәү, 1895, арх.Л.Н.Бенуа» төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты сыйфатында кертү һәм мәдәни мирас объектының сак предметын, чикләрен һәм территориядән файдалану режимын раслау турында

“Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында” 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон, “Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында” 2005 елның 1 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 10 июнендәге 393 номерлы “Төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объектын яисә җирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объектын Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренең) бердәм дәүләт реестрына төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объектын кертү турында карар кабул итү тәртибе турындагы Нигезләмәне

раслау турында”гы 393 номерлы карары, 2018 елның 26 ноябрендәге дәүләт тарихи-мәдәни экспертизасының уңай нәтиҗәсе нигезендә **боерам**:

1. Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Бугровка авылы адресы буенча урнашкан “Александр Невский чиркәве, 1895 ел, арх. Л.Н.Бенуа” ачыкланган мәдәни мирас объектын Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкәрләре) бердәм дәүләт реестрына Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Бугровка авылы, Спирьков урамы, 82нче йорт адресы буенча урнашкан «Изге Благоверный князе Александр Невский хөрмәтенә чиркәү, 1895, арх.Л.Н.Бенуа» төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты сыйфатында кертергә.

2. «Изге Благоверный князе Александр Невский хөрмәтенә чиркәү, 1895, арх.Л.Н.Бенуа» төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясенең чикләрен расларга (1 нче кушымта).

3. «Изге Благоверный князе Александр Невский хөрмәтенә чиркәү, 1895, арх.Л.Н.Бенуа» төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясеннән файдалану режимын расларга (2 нче кушымта).

4. «Изге Благоверный князе Александр Невский хөрмәтенә чиркәү, 1895, арх.Л.Н.Бенуа» төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объектының сак предметын расларга (3 нче кушымта).

5. Бу боерыкның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемә алам.

Рәис И.Н. Гущин

Татарстан Республикасы мәдәни
мирас объектларын саклау комитетының
«09»12.2019 №229-П
боерыгына 1 нче кушымта

«Изге Благоверный князе Александр Невский хөрмәтенә чиркәү, 1895, арх.Л.Н.Бенуа» төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты **территториясе чикләре**

«Изге Благоверный князе Александр Невский хөрмәтенә чиркәү, 1895, арх.Л.Н.Бенуа» төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең картасы (схемасы)

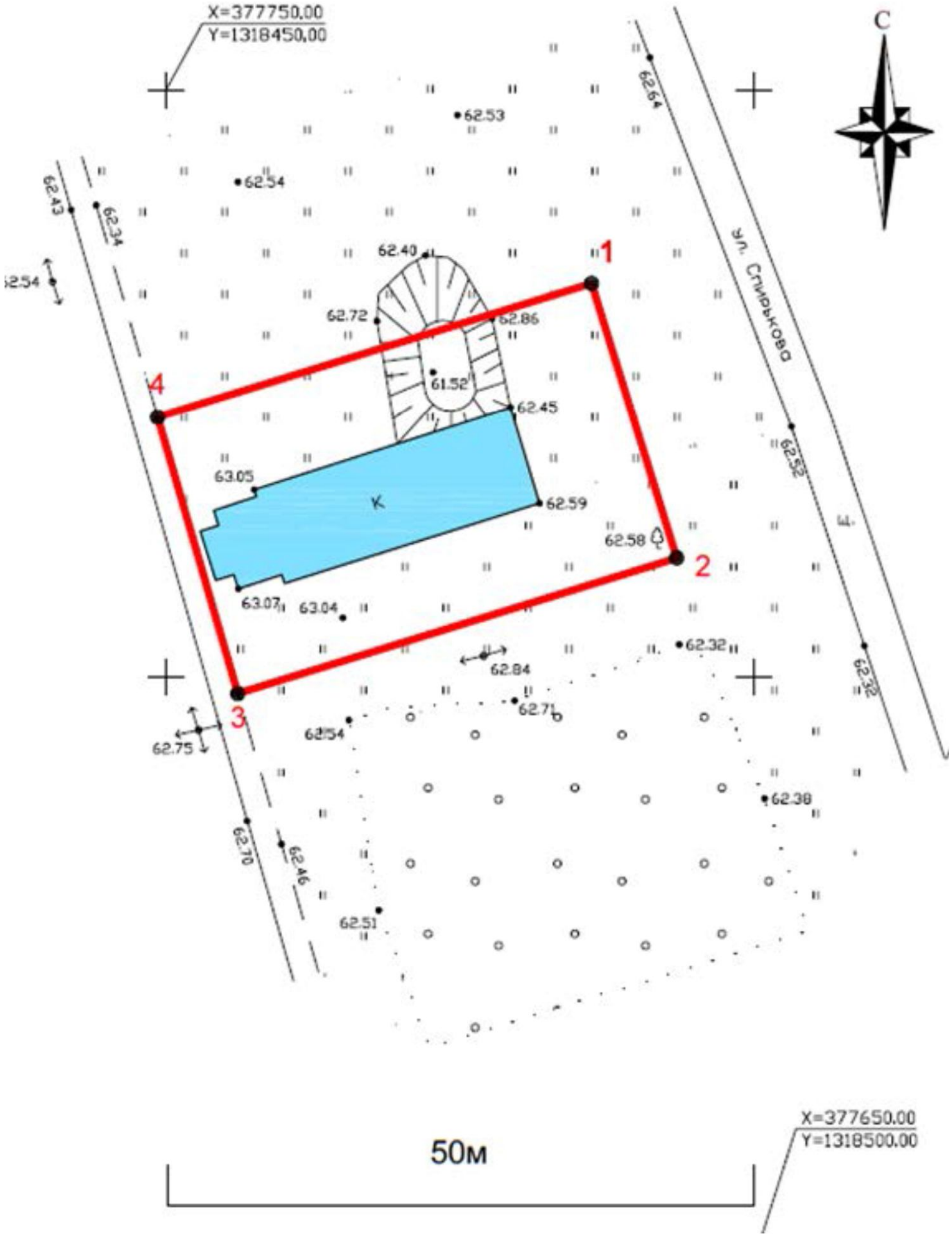

1 – «№» территориянең характерлы (борылыш) чиге

«Изге Благоверный князе Александр Невский хөрмәтенә чиркәү, 1895, арх.Л.Н.Бенуа» төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **борылыш нокталары таблицасы**

№	МСК 16 координаталар системасы		Нокталарның 1984 елгы WGS–84 системасындагы координаталары (WGS-84)	
	X	Y	Киңлек, B	Озынлык, L
1	377733.54	1318486.24	54°54'30,05"N	49°19'11,82"E
2	377710.11	1318493.48	54°54'29,30"N	49°19'12,22"E
3	377698.56	1318456.12	54°54'28,93"N	49°19'10,12"E
4	377722.12	1318449.29	54°54'29,69"N	49°19'09,74"E

«Изге Благоверный князе Александр Невский хөрмәтенә чиркәү, 1895, арх.Л.Н.Бенуа» төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **тасвирламасы**

«Изге Благоверный князе Александр Невский хөрмәтенә чиркәү, 1895, арх.Л.Н.Бенуа» төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә үтә:

Төньяк-көнчыгыш өлеш: Спирьков урамы буйлап (1–2 борылыш ноктлары).

Көньяк-көнчыгыш өлеш: Спирьков урамыннан көньяк-көнбатыш юнәлештә (1–2 борылыш ноктлары).

Көньяк-көнбатыш өлеше: Грунт юлы буйлап, параллель Спирьков ур. (1–2 борылыш ноктлары).

Төньяк-көнбатыш өлеше: Грунт юлыннан төньяк-көнчыгыш юнәлештә (1–2 борылыш ноктлары).

Татарстан Республикасы мәдәни
мирас объектларын саклау комитетының
«09 » 12.2019 № 229-П
боерыгына 2 нче кушымта

«Изге Благоверный князе Александр Невский хөрмәтенә чиркәү, 1895, арх.Л.Н.Бенуа» төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территториясеннән
файдалану режимы

«Изге Благоверный князе Александр Невский хөрмәтенә чиркәү, 1895, арх.Л.Н.Бенуа» төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләрендә түбәндәгеләр **рөхсәт ителә:**

- мәдәни мирас объектының физик сакланышын тәэмин итүгә юнәлдерелгән мәдәни мирас объектын саклап калу эшләрен башкару, шул исәптән консервацияләү, ремонтлау, реставрацияләү, заманча файдалануга яраклаштыру;
- мәдәни мирас объектының сакланышын тәэмин итү таләпләренә каршы килмәгән һәм мәдәни мирас объектының заманча шартларда эшләвен тәэмин итәргә мөмкинлек бирә торган хуҗалык эшчәнлеген алып бару;
- мәдәни мирас объектларыннан сак предметы булган үзенчәлекләрен үзгәртмичә, функциональ файдалануның төрләре нигезендә заманча файдалану өчен файдалану һәм аларны урнаштыру;
- «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләрен исәпкә алып, мәдәни мирас объектының бөтенлеген боза торган корылмаларны һәм объектларны, шулай ук вакытлы объектларны җимерү;
- гамәлдәге инженерлык инфраструктурасы объектларын (тышкы су белән тәэмин итү, канализация, җылылык белән тәэмин итү, газ, электр белән тәэмин итү, телефонлаштыру һ.б.) капиталь ремонтлау, шулай ук башкарыла торган эшләр (шул исәптән динамик йогынты) мәдәни мирас объектына йогынты ясамау шарты белән инженерлык инфраструктурасының яңа объектларын җир асты юлы белән салу;
- мәдәни мирас объектын саклап калуга, алардан файдалануга һәм аларны популярлаштыруга юнәлдерелгән территорияне төзекләндерү:
- мәйданчыкларны, алымнарны һәм машина юлларын түшәүдә традицион материаллар (кирпеч, таш, гранит һәм башка табигый материаллар, шулай ук табигый материалларны имитацияләүче материаллар) куллану;
- тарихи мохит элементлары характеристикаларына җавап бирә торган аерым урнаштырылган яктырту җиһазларын куллану;
- яшелләндерү: кисүне санлаштыра торган кыйммәтле агач токымнарын саклап калу, яшелләндерүнең яңа элементларын утырту;
- тарихи-шәһәр төзелеше мохитен саклап калу, мемориаль һәм архитектура-ансамбль мөнәсәбәтендә (Россия Федерациясе халыкларының

мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләрен исәпкә алып, аларны торгызу өчен кирәкле җитәрлек фәнни мәгълүматлар булган очракта, биналарны, корылмаларны, корылмаларны, кече архитектура формаларын, коймаларны, капкаларны) югалган тарихи элементларны торгызу;

- мәдәни мирас объектының төп фасадында мәгълүмати язмалар һәм билгеләр урнаштыру беренче каттан да югары түгел;

- эшчәнлек профиле турында мәгълүматны кулланучылар игътибарына җиткерү өчен билгеләнгән тышкы реклама чараларын урнаштыру, оешманың фирма атамасы, аның урнашкан урыны (адресы) һәм эш режимы, индивидуаль эшкуарны дәүләт теркәве турында һәм аны теркәгән органның исеме законнар нигезендә. Тышкы реклама чараларының биеклеге фриз биеклегеннән 2/3 дән артмаска тиеш, катлар тәрәзәләре арасында теге яки бу конструкцияне урнаштыру регламентлана торган урын;

- арка тәрәзәләре булганда, катлар тәрәзәләре арасында урнашкан конструкцияләрнең биеклеге ½ ка кадәр кими. Мәгълүмати конструкцияләрнең киңлеге, декоратив-сәнгать панноларыннан тыш, теге яки бу конструкцияне урнаштыру регламентлана торган простенка киңлегеннән 2/3 дән артмаска тиеш.

Югарыда атап үтелгән барлык эшләр мәдәни мирас объектларын саклау эшләрен башкаруга мәдәни мирас объектларын саклауның вәкаләтле органы тарафыннан бирелгән язмача рөхсәт нигезендә, мәдәни мирас объектларын саклауның вәкаләтле органы белән килештерелгән мәдәни мирас объектларын саклау буенча проект документациясен әзерләү һәм эшләр башкару йөкләмәсе, шулай ук дәүләт тарихи-мәдәни экспертизасының уңай бәяләмәсе булган проект документациясе нигезендә һәм күрсәтелгән эшләрне башкаруны тиешле мәдәни мирас объектларын саклауның тиешле органы тарафыннан тикшереп тору шарты белән башкарыла.

«Изге Благоверный князе Александр Невский хөрмәтенә чиркәү, 1895, арх.Л.Н.Бенуа» төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләрендә түбәндәгеләр **тыела:**

- мәдәни мирас объектын яисә аның аерым элементларын саклап калу эшләреннән, шулай ук «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләрен исәпкә алып, мәдәни мирас объектының тарихи-шәһәр төзелеше мохитен саклап калу эшләреннән тыш, җир, төзелеш, мелиоратив һәм башка эшләр башкару;

- капиталь төзелеш объектларын төзү һәм һәйкәл территориясендә булган капиталь төзелеш объектларының күләм-киңлек характеристикаларын арттыру, шулай ук җир төзелеше эшләрен, җир, төзелеш, хуҗалык эшләрен проектлау, башкару һәм мәдәни мирас объектын һәм аның саклау предметын саклап калуга һәм җайлаштыруга бәйле булмаган башка эшләр башкару;

- кондиционерларның мәдәни мирас объектының фасадларында һәм түбәсендә, эре габаритлы антенналар һәм инженерлык җиһазларының башка элементларын урнаштыру;

- тышкы реклама чараларын урнаштыру;

- җир өсте ысулы белән инженерлык инфраструктурасы объектларын (тышкы су белән тәэмин итү, канализация, җылылык белән тәэмин итү, газ белән тәэмин итү, электр белән тәэмин итү, телефонлаштыру һ.б.) үткәрү;

- киосклар, павильоннар, лапаслар, кече архитектура формалары урнаштыру, югалганнарны торгызудан тыш;

- динамик йөкләнеш тудыручы технологияләрне (басым ясау, матбугат, чүкеч һ.б. кебек машиналарны куллану, кривошипно-шатунлы механизмнар, чүкечләр һәм бәрмә хәрәкәтле башка механизмнарны куллану, мәдәни мирас объектына һәм аның әйләнә-тирәсендәге төзелешләрдә күпсанлы машиналарны берьюлы куллану;

- мәдәни мирас объекты территориясен теләсә кайсы төрдәге һәм формадагы төзелеш, көнкүреш калдыклары белән чүпләү;

- санитар кисүләрдән тыш, агачларның кыйммәтле токымнарын кисү.

Татарстан Республикасы мәдәни
мирас объектларын саклау комитетының
«09 »12.2019 № 229-П
боерыгына 3нче кушымта

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Бугровка авылы, Спирьков урамы, 82нче йорт адресы буенча урнашкан «Изге Благоверный князе Александр Невский хөрмәтенә чиркәү, 1895, арх.Л.Н.Бенуа» төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объектының **сак предметы**

1. Авылның үзәк өлешендә ачык яссы участокта урнашкан чиркәүнең урыны, шәһәр төзелеше һәм силуэт характеристикалары.

2. Чиркәүнең күләме планында турыпочмаклы турыпочмаклыкның тарихи күләм-киңлек композициясе, баш түбәсе скат түбәсе астында, аңа тоташкан көнбатыш ягыннан чаң манаралы массив болдырлы биек итәкле; венчурлы кәрнизләр һәм түбә тимерләре буйлап биеклек тамгасы.

3. Тарихи конфигурация, геометрия һәм тарихи түбәләрнең конструктив чишелеше; кан катламы материалы (металл); сууткәргечнең тарихи системасы (комплекслы фәнни тикшеренүләр һәм реставрация эшләре башкару процессында төгәлләштерелергә тиеш).

4. Конструктив схема: чын кирпеч диварлар, аскы катның кирпеч гөмбәзләре, яссы агач түшәмнәр, кирпеч уемнар; манараның урыны, геометриясе, манараның тарихи баскычының габаритлары һәм конструкцияләре.

5. Фасадларның архитектура чишелеше:

- филенчатый калаклары белән чикләнгән төньяк һәм көньяк фасадларның өч шәхси композициясе;
- киң колачлы пояс «баскычлы киңлекләр» поясы рәвешендә;
- чиркәү түрендәге тәрәзә уемнарында замок ташы салынган гади йөзлекләр;
- болдыр янындагы бер кирпечле тәрәзә уемнары;
- чиркәү ахырында, түбәннән «шәһәрчек» пояслы почмак һәм баскычлы кәрниз белән янәшә салынган кирпечләр рәтендәге киң фриз;
- ромбосыман тишекләнгән фриз, арка тәрәзәләре белән киселгән;
– арка арасы, импостларга таянучы архивольтлы һәм үзәк буенча урынлы өчпочмаклы фронтка кертелгән портал рәвешендәге биек чолан;
- арка аттик фронтонының көнчыгыш ягы үзәк буенча акцентланган.

6. Урнашу урыны, беренчел тәрәзә һәм ишек уемнары габаритлары һәм пропорцияләре, конструкцияләре һәм тарихи столяр тутыру материалы (комплекслы фәнни тикшеренүләр һәм реставрация эшләре алып бару процессында аныклана).

7. Интерьерларны, шул исәптән арка арасы һәм штукатуркадагы декоратив кәрнизне да кертеп, декоратив җиһазлау (комплекслы фәнни тикшеренүләр һәм реставрация эшләре җитештерү процессында аныклана).